

3. Прѣдъ нашитѣ очи—казва истиятъ — когато царското правителство издаде заповѣдъ на поданицитѣ си да си отворятъ училища, Нишскиятъ архиерей на само не обяви тази блага заповѣдъ на стадото си, но когато Нишскитѣ граждани сами се подсѣтиха да съградятъ една добра школа, той съ отеческо наставление имъ казва: „Защо ви е такава школа? Искате нима да правите синоветѣ си еретици?“

4. Нека ни бжде простено да напомнимъ още и слѣдния фактъ—казва историкътъ. Когато въ 1860 година пѣтуваше великиятъ везиръ по България, нему по всждѣ му се подаваха жалби противъ какви не злоупотрѣбления и мръсотии фанариотски. Между тѣзи молби се намираше и една противъ Шаркѡйския-Пиротски архиерей, че разстѣлѣ нѣколко момичета на 13 — 15 годишна възраст. Тая жалба бѣше потвърдена и отъ единъ грѣцки лѣкаръ въ този градъ. Всичко това се вършило, тѣй да речемъ, прѣдъ очитѣ ни, въ срѣдата на 19 вѣкъ, послѣ Танзимата и Хати-Хумаюна.

А пѣкъ какво е било въ XVIII-й и въ прѣдидущитѣ вѣкове? Нека отговоримъ съ думитѣ на единъ почтенъ нѣмски писателъ: *So wurde die bulgarische Rajah das Pacht - nud - Nutzungsgut des hohen griechischen Clerus—dieser aber ihr böser Genius.*

(Българската рая стана изворъ на печала за високото грѣцко духовенство, — а пѣкъ то стана неговия зълъ гений).*

Знае се, че въ края на миналия вѣкъ бѣха захванали да се показватъ изъ нѣкои кѣтове на нашата поробена земя вѣстители народу—лжчитѣ на свѣт-

* Ibid., стр. 150.